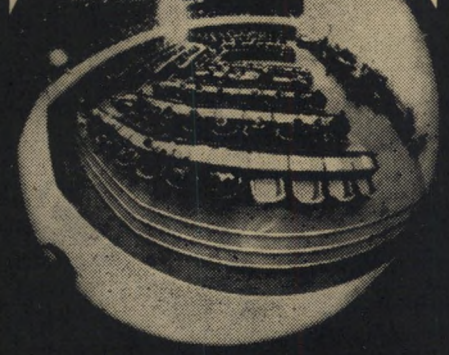

הדעות בימים

מאת אורי אבנרי

21-23 ביוני 1971

15 המופלאים שאיכפת להם

השבוע התרגו אפילו אבא אבן — בקול רם, ובאופן בלתי-דיפלומטי. אבן קם להשיב להצעות לסדר-היום של שבע סיעות (גם שלנו), על שואת בנגלה-דש. שבעה נואמים קמו, בזה אחר זה, וגיננו במילים קיצוניות את גירוש המיליונים מפאקיסטאן המזרחית, פנו בלעג מר אל מצפון העולם, הישו את רצח העם הבנגלי עם השואה היהודית. כאשר השיב להם אבא — הוא הביע את השתוממותו על כך שמליאת הכנסת כימעת ריקה — דבר שמאות אלפי צופי-טלוויזיה כולו לעמדם עליו באותו ערב, בעת שיורר הדיון. חברי-הכנסת, שהתלוננו על אדישות העמים ושאלנו המצפון העולמי — לא מצאו לנכון לכבד לפחות דיון כזה בנוכחותם. למען ההיסטוריה, הנה רשימת חברי-הכנסת שנכחו בי אולם כשאבן ביטא את התמרמרותו נוסף על היורר (רוון): ארזי, אליאב, ברעס, בן-פורת (המערך), כץ, אברמוב, קלינגהופר, ניסים (גח"ל), רפאל, גולדן, שמיט (מפד"ל), שובל, הורוביץ (ע"מ), וילנר (רק"ח), אבנרי (העולם הזה), שוסטק (המרכז החופשי).

15 חברי-כנסת מתוך 120!

עמדתי על אותה תופעה יום לפני כן, בוויכוח הכללי על משרד-התיקשורת. דיברו 10 נואמים, דוברי כל הסיעות. נאמו, הביעו את תביעותיהם, ביטאו את דעתם, תקפו — והלכו הביתה. לקראת הסוף נכחו באולם חמשה-ששה חברי-כנסת. הם לא כללו, כימעת, איש מן הנואמים. פתחתי את דברי בהערה על כך: **אורי אבנרי:** אומרים שבעיית המאה ה-20 היא בעיית חוסר-התיקשורת. נדמה לי שהכנסת עצמה היא דוגמה טובה מאוד לזה. איזו מין תיקשורת יש בכנסת הזאת, באולם הזה, בוויכוח הזה על התיקשורת? שמעתי כמה וכמה נאומים מעניינים, שהייתי רוצה להתחבר אתם. הייתי רוצה להתחבר עם חברי-הכנסת ששרי על האידיאולוגיה של צווי-הריתוק; עם חברי-הכנסת בן-מאיר על עבודה שבבת של יהודים דתיים; ועם כמה ר' כמה נקודות מעניינות שהעלו נואמים אחרים. אבל פה יש חוסר-תיקשורת. הם נעלמו מן האולם. הם דיברו בעיקר אל הפרוטוקול, ואני יכול עכשיו — אם אני רוצה בכך — להתחבר עם הפרוטוקול.

יום לפני כן עשיתי תעלול. הכנסת דנה באישור צחים המשנים תעריפי מכס, והנוגזים עים למאות אלפי אזרחים. בדרך כלל מצביעים עליהם הח"כים מבלי להבין את תוכנם (ההחלטה האמיתית מת-קבלת בוועדת-הכספים). באחת ההצבעות, השתמשתי בזכותי ודרשתי למנות את הקולות. כך נקבע בפרוטוקול שהצביעו בעד 8 (כולל יו"ר הישר-בת), נגד 3 — ונוכחו 11 בסך-הכל.

ההצעה הורדה

מסדר היום

ישנם כשלוש, שהם נצחונות מוסריים. גם (ואולי בעיקר) בכנסת. זה היה לפני שלושה שבועות, כאשר הוסרה מסדר-היום הצעת-חוק שלנו להתרת יחסים הומו-סקסואליים בין מבוגרים. נוצחנו בהצבעה של 38 נגד 15 — אבל

בעיני הרבים היה זה נצחון מוסרי לסיעתנו, גם בגלל ההרכב האיכותי של המיעוט שתמד בהצעתנו, וגם בגלל תגובת העיתונות והציבור, שגיננו כימעת פה-אחד את הרוב.

בשבוע שעבר היה לנו „כשלו" דומה. הצעתנו בעניין הפשע המאורגן (ראו עמוד 39) הורדה מסדר-היום — אך בצורה שהפכה את הדבר לנצחון.

שר-המשפטים, יעקוב-שמשון שפירא, חייב את הצעתנו ואת דברינו במירוש ובפה מלא (וזה כשלעצמו דבר מיוחד במינו, כי שפירא אינו אומר לי אפילו שלום מזה שנה, מאז טענתי שעשה „קנוניה" עם הדתיים בעניין „מיהו יהודי").

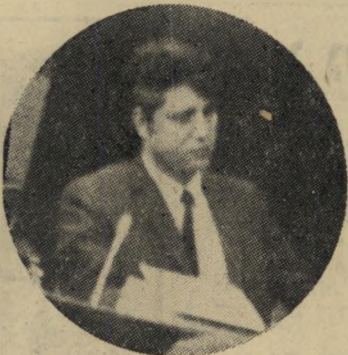
אחרי שהגדיר את יוזמתנו במילים שצילצלו כמעט כדברי-שבח, סיכם שפירא שהשעה אינה כשרה עדיין לוויכוח בכנסת על נושא זה, מפני שחקירת היועץ המשפטי עדיין נמשכת. הוא הציע להסיר את ההצעה מסדר היום.

קמתי בו במקום והצעתי לדחות פשוט את ההצעה עד אחרי שהיועץ המשפטי יסיים את חקירתו וימסור את חוות-דעתו לממשלה. יש לכך תקדימים.

משום-מה לא קיבל שפירא הצעה זו. הוא חזר לדוכן וביקש שוב להסיר את ההצעה, תוך הדגשה מחדש שהגלויים הם רצוניים וכבדים.

יושבראש הישיבה, שלמה רוזן ממפ"ם, רמו כימעת בגלוי שהוא תומך בהצעתי לדחות את ההצעה ולא להסיר את העניין מסדר-היום. הוא העמיד הצעה זו להצבעה בלהי-רגילה, והיא נפלה ב-23 נגד 16 קולות. בעדנו הצביעו גח"ל, ע"מ, המרכז החופשי, רק"ח ודוב זכין ממפ"ם. נגדה: שאר אנשי הקואליציה, כשעדי אמוראי (המערך) משנה את דעתו באמצע ההצבעה והצטרף באי-רצון לרוב.

ח"כ השבוע

דויד לוי

מכה על הראש

ראשו של חבר-כנסת יכול לשמש למטרות שונות. זאת הוכיח ח"כ דויד לוי. המוני בית ישראל שמעו לראשונה על קיומו של עמית זה ביום השני שעבר, כאשר הודיע כי הותקף על-ידי שוטרים, שהיכוהו על ראשו. הטלחיויה, הרדיו, העיתונים — כולם סיפלו בח"כ לוי, והוא השמיע את דברו ברמה.

■ ■ ■

מיהו ח"כ דויד לוי? אחרי שאני יושב עימו בכנסת כימעת שנתיים, איני יכול לכתוב עליו אלא עשרים שורות. כי במשך של השנתיים האלה, לא שמעתיו בדבר בכנסת אלא פעמיים-שלוש. הוא בבחינת נראה-ולא-שמע. ידוע רק שהיה סגן ראש-עיריית בית-שאן מטעם חרות, לפני פיזור המועצה הכושלת שם. הוא מופיע באולם המליאה לעיתים די קרובות, יושב מאזין — וזהו. איש אינו יודע בדיוק לשם מה, בעצם, נשלח לתפקיד זה — מלבד הצורך למלא את מיכסת בני-עדות-המזרח מטעם חרות. הוא מזכיר קצת חבר-כנסת מסויים בכנסת הקודמת, ש' הסדרנים קראו לו (מאחורי גבו) „הוגה הריעות". כי אותו ח"כ היה בא כימעת לכל הישיבות, יושב כשראשו נשען על ידו, כמו הפסל של רוון, מאזין ושותק. הסדרנים פיקפקו, משום-מה, בטיב מחשבותיו.

■ ■ ■

מה קרה שם, בחוק? כשבאתי לכנסת, שעה קלה לפני כן, ראיתי כתיורסר בני משפחה אחת פרוסים לרוחב הכביש הכפול לפני הכנסת, וחוסמים כל אפשרות של גישה למכוניות. הילדים שכבו על הכביש על שמיות, והיתה גם געגלת-ילדים, עם תינוק, שמילאה פירצה בין שני ילדים. ניגשתי לברר מה העניין, והסתבר שזוהי משפחה שדירתה נהרסה תמורת פיצוי כלשהו, אחרי שעזבה את בית-שאן.

לוי ניגש, כנראה, זמן קצר לאחר מכן, אחרי שהוועקה המיטרה לסלק את המשפחה מן הכביש. האשה בחבורה שפכה נפט על עצמה, על ילדיה ועל שוטרים, ויתכן שאלה חששו שהיא תשרוף את כולם. לפי גירסת לוי, הרביץ לו שוטר, והוא הורד בכוח מ' מכונית שעמדה להסיע ילד עצור. לוי חשש, לדבריו, שיר-ביצו לילד בתחנת-המיטרה.

כל זה תמוה, קצת. אם חוששת גח"ל שמרביצים ל-צעירים בכלל, ולילדים בפרט, בתחנות-המיטרה — מדוע היא שותקת? אם היא סבורה שאסור להרביץ למפגנים — מדוע לא הרימה קולה, כשהרביצו למפגני ש"ח י' תנועתנו? אם היא סבורה שאסור למטרה לפגוע ב-

חבר-כנסת — מדוע שתקה כאשר פגעו בי בשעת הפגנות תנועתנו? לשרה-מיטרה יש, כמובן, גירסה אחרת, והוא רמו (עוד לפני תום החקירה) שיתכן וידרוש להסיר את חסינותו של לוי.

כשראיתי את לוי במזנון כעבור שעה, לא עשה רושם כאילו נחבל קשה. אולם אני מקהה שעכשיו יצטרפו הוא וסיעתו לדרישתנו הנושנה, להטיל פיקוח חמור על התנגות המיטרה בפיזור הפגנות — עם ובלתי חבר-כנסת. ראשו של ח"כ הוא רכוש יקר (אם כי לא תמיד שימושי) אבל ראשו של כל אזרח אחר אינו יקר פחות.

אנשים בכנסת

המכה על הראש שספג (או לא ספג) ח"כ חרות דויד לוי, גרמה, כמובן, למבול של בדיחות במיזנון הכנסת.

למשל:

קיים הסכם בין חרות והליברלים בסיעת גח"ל לחלוקה שונה של כל ההנאות — זמן הדיבור בוויכוחים, וכי, לכן, אחרי שהנציג הספרדי של חרות קיבל מכה זוכה לפירסומת עצומה, כך טענו לשונות רעות, דורשים עכשיו הליברלים שגם הנציג הספרדי שלהם, **משה ניסים**, יקבל מכה על הראש.

■ ■ ■

ח"כ מרושע עוד יותר הזכיר בהקשר זה סיפור שסופר על **היים וייצמן** ממנה. בעל הלשון העוקצנית. כשהגיע וייצמן בפעם הראשונה לישראל, אחרי שנבחר ל-נשיא המדינה, הופתע לראות בין מקבלי פניו את **יחזקאל סהר**, שהיה כמה שנים לפני כן שומר-ראשו מטעם ההגנה. סהר חבט כובע-מיצחיה, עטור עיטורי כסף.

שאל וייצמן, באידיש: „איזה מין כובע זה, חצקל?" סהר, בגאווה מוצדקת: „זהו הכובע של המפקח הכללי של המשטרה!" וייצמן, בתמימות: „ובשביל הכובע הזה לא צריכים ראש!"

■ ■ ■

השאלה שריתקה ביותר את חברי הכנסת באותו יום: מי היתה הצעירה, הלבושה בשורטס, שיטבה ליד שולן-חנו של ח"כ אגודת-ישראל **שהמה לורנץ** במיזנון? (אוי לעיניים שכן ראוהו!) ושאלה מרתקת עוד יותר: „למה אין צלם?"

■ ■ ■

בעת ההצבעה על הצעתנו לסדר-היום בעניין הפשע ה' מאורגן, הצביע ח"כ **ניסים אליעזר** (ל"ע) באי-רצון בולט בעד הצעת שר-המשפטים להסיר את ההצעה מסדר-היום. שכניו לספסל עוודו אותו להצביע להיפך. „אני חבר-כנסת ממושמע", אמר ניסים אליעזר. „אצל ניסים אין ניסים" סיכם **שמואל תמיר**.

■ ■ ■

האולם היה כמעט ריק כשאנ **משה קול**, שר התיירות מטעם הל"ע, את נאומו על משרדו בלשו בנוכחותם כל ארבעת חברי סיעתו בכנסת — **גרעון האחנה**, יהודה שערי, יצחק גולן וניסים אליעזר. הם לא נראו הכי מאושרים.

„זוהי המיגרציה של מפלגה קטנה", שמח לאידם אחד מ' שכניהם, „כשהסיעה היא כל כך קטנה, יכול השר לראות חיוך מ' נעדר בשעת נאומו." הגיב אחד מן הארבעה (לא אלשין מ'): „סיעה קטנה, אבל נאום ארוך!"

על כל מיני:

במשך שלושת הימים, עליתי שש פעמים על הדוכן. להלן כמה מן הדברים:

על בנגלה-דש:

הסרגדיה של ביאפרה חוזרת על עצמה בצורה נוראה ו-זועזועית עוד יותר. הצדק אינו ניתן לחלוקה. האמת אינה ניתנת לחלוקה. מעומק מצפוננו וגישתנו המדינית, אנו מחייבים את ה' מאבק של בנגלה-דש.

אנו דוגלים בזכות ההגדרה העצמית של העמים — עיקרון החל על הכל. בשם עקרון ההגדרה העצמית תבענו — ו' הקמנו במלחמה — את מדינת ישראל. אנו מחייבים את זכותו של העם הערבי השכן, העם הפלסטיני, להגדרה עצ-מית במדינה משלו. על אחת כמה וכמה שאנו מחייבים את זכותו להגדרה עצמית של עם המונה 80 מיליון נפש, וה' מאוחד בשאיפתו לקיום מדינתו: מדינת בנגל החופשית.

... אנו עם של פליטים, ומה קרוב לנו יותר מאשר גור' לם של פליטים? אנו חרדים לגורל פליטים יהודיים. אנו חרדים גם לגורל פליטים ערביים, מעומק ליבנו. אנו חרדים לגורלו של מחנה שקשה אף להעלותו על הדעת — מחנה של חמישה מיליון פליטים בנגליים מגורשי-חרב. כמו ב' שאוה היהודית, עצם גודלם של המיספרים הנוראים מקהה את החושים ומגביל את הדמיון. יותר קל לדמיון גורל של אנה פרנק אחת מאשר גורל מיליוני אומללים!

על ההדלפות:

אני אינני נגד הדלפות. אני נגד מצב המחייב הדלפות. כאשר נתם צינור-מים, יש שיטפון. כאשר נתמים הצינור-רות הלגיטימיים למסירת מידע לגיטימי לציבור, יש מכה של „הדלפות".

... אני מכים שלא כל מה שנאמר ליד שולחן הממשלה צריך להתפרסם, אבל הממשלה עצמה חייבת לדאוג לפירסום הוגן, לגיטימי, מלא. על דיוני השלטון ומעשיו. הרי הציבור צריך להעמיד את מעשי הממשלה במבחן הבחירות, ולהכ-רע או בין דעות מנוגדות, מעשים ומחדלים. איך יכול הציבור להכריע אם אין בידו המידע המוסמך?